

PRAKTISK SOLIDARITET

Verksamhetsberättelse 2017

Innehåll

Om Praktisk Solidaritet. **2**

Medlemsorganisationer. **3**

Västsahara. **4**

Projekt i Västsahara. **4**

Angola. **7**

Projekt i Angola. **7**

Colombia. **12**

Projekt i Colombia. **12**

Förvaltning. **14**

Organisationsutveckling. **15**

I provinsen Huila i Angola driver Praktisk Solidaritet ett projektet med fokus på markrättigheter och egenmakt för kvinnor.

Under 2017 har vi fortsatt arbetet för en mer solidarisk och hållbar värld.

Praktisk Solidaritet är en partipolitiskt och religiöst obunden ideell förening som styrs av dess medlemsorganisationer. Praktisk Solidaritet stödjer och samarbetar med solidaritetsorganisationer som kämpar för fred, mänskliga rättigheter och en hållbar utveckling.

PRAKTISK SOLIDARITET kämpar mot imperialismen för en rättvis världsordning och en människovärdig tillvaro. Arbetet syftar inte bara till att lindra fattigdomens och orättvisans symptom utan också belysa orsakerna bakom och stödja folkrörelser som bekäm-

par dessa. Praktisk Solidaritet utgår från människors rätt till inflytande och rätten till att själva bestämma över sina liv.

Mission:

Att tillsammans med folkrörelser och lokala organisationer i syd arbeta för en solidarisk, rättvis, jämlik och hållbar värld.

PRAKTISK SOLIDARITET stödjer för närvarande samarbetsorganisationer i Angola, Colombia och Västsahara.

MEDLEMSORGANISATIONER

Praktisk Solidaritet är en paraplyorganisation för Brödet & Fiskarna, Emmaus Gävleborgs Biståndsgrupp och Emmaus Stockholm samt Emmaus Fredriksdal och Emmaus Åkvarn som under 2017 har varit observatörer. Alla medlemsorganisationer är religiöst och partipolitiskt obundna.

Till Praktisk Solidaritets uppgifter hör att samordna och stärka organisationernas biståndsverksamhet samt kontakten med samarbetspartners, Sida, Forum Syd och andra aktuella aktörer.

Brödet & Fiskarna:

Brödet och Fiskarna är en ideell förening som bildades i Västerås 1972. Genom insamling och second hand-försäljning skänker Brödet & Fiskarna kläder till behövande och stöttar partnerorganisationer runt om i världen ekonomiskt. Brödet & Fiskarna strävar efter att öka kunskap, inflytande, ekonomisk bärkraft, solidaritet och jämlikhet.

Emmaus Fredriksdal

(observatörsstatus under 2017):

Emmaus Fredriksdal är en ideell förening som syftar till att främja en rättvis fördelning av jordens resurser. De samlar in begagnade varor och ger dem ett andra liv genom att sälja, donera eller återvinna dem. Det ekonomiska överskottet används för olika välgörande ändamål både i Sverige och utomlands.

Emmaus Gävleborgs Biståndsgrupp:

Emmaus Gävleborgs Biståndsgrupp är en ideell organisation som grundades 1986 i nära samverkan med medlemmar i Afrikagrupperna Gävle och med stöd av Gävle Kommun. Genom insamling och second hand-försäljning bidrar organisationen med material och ekonomiskt stöd till partnerorganisationer.

Emmaus Stockholm:

Emmaus Stockholm är en ideell organisation som funnits sedan 70-talet. Emmaus Stockholm arbetar för fred, mänskliga rättigheter och hållbar utveckling. Genom kläd- och prylinssamling och second hand-försäljning stödjer de samarbetspartners i Angola, Palestina, Västsahara och lokalt i Sverige. Genom återbruk och solidaritet strävar de efter en mer hållbar och rättvis värld.

Emmaus Åkvarn

(observatörsstatus under 2017):

Emmaus Åkvarn är en ideell förening som verkar för en rättvis fördelning av jordens resurser. Verksamheten drivs genom tillvaratagande och återbruk av vårt samhälles överflöd för att därigenom skapa resurser för bistånd utomlands och i Sverige. Emmaus Åkvarn verkar för mänskliga rättigheter och arbetar för att motverka rasism och diskriminering.

Medlemsorganisationen Emmaus Stockholms två butiker vid Slussen i Stockholm.

En container lastas med klädbalar för att skickas till Praktisk Solidaritets samarbetsorganisation i de västsahariska flyktinglägren.

VÄSTSAHARA

Marocko ockuperar stora delar av Västsahara sedan 1975 i strid med internationell rätt. Innan dess var landet koloniserat av Spanien. Enligt FN ska landet avkoloniseras och Internationella domstolen i Haag har avvisat Marockos anspråk på Västsahara.

FN förhandlade fram en vapenvila 1991 mellan den västsahariska befrielse rörelsen Polisario och Marocko mot löftet att genomföra en folkomröstning där västsaharierna själva skulle få bestämma ifall de vill tillhöra Marocko eller vara självständiga. Folkomröstningen har ständigt förhalats av Marocko och har ännu inte genomförts.

PRAKTISK SOLIDARITET och våra medlemsorganisationer har bistått de västsahariska flyktingarna sedan slutet av 1970-talet med olika former av humanitärt stöd, inledningsvis främst med insamlade kläder och skor. Klädsändningarna har sedan dess uppgått till genomsnittligt cirka 250 ton per år vilket innebär en årlig tilldelning av cirka 4–5 plagg per person i flyktinglägren.

MED YTTRELLIGARE STÖD från Sida, inköptes senare vattentankbilar, reservdelar och mat till lägren. Sedan 2006 har livsmedel, i form av konserverad fisk, utgjort merparten av biståndet.

AFAPREDESA tar ofta emot internationella delegationer för att informera om de brott mot mänskliga rättigheter som många västsaharier utsätts för. Här är en delegation med statsvetenskapsstudenter från Colombia.

Projekt i Västsahara

Under 2016 fick Praktisk Solidaritet besked om att Sida inte längre skulle använda Praktisk Solidaritet som kanal för sitt stöd till de västsahariska flyktinglägren. Istället skulle detta, liksom Sidas övriga humanitära bistånd, komma att kanaliseras genom ett mindre antal större organisationer. Stödet till de

västsahariska flyktingarna kanaliseras nu via FN och Oxfam. Praktisk Solidaritet beviljades ett sista bidrag om fyra miljoner kronor för inköp av makrill.

I SLUTET AV 2016 uppdrog Sida åt två konsulter, från Sipu International och Stockholms Policy Group, att

En lokal representant från flyktinglägren och Sahariska Röda Halvmånens representant ansvarar för utdelningen av mackrill från Praktisk Solidaritet.

Laila visar upp det traditionella klädesplagget melfa som tillverkats inom Praktisk Solidaritets projekt. Laila är logistik- och kassaansvarig för projektet.

göra en uppföljning av den sista projektperioden för Praktisk Solidaritets insatser i flyktinglägren 2011–2017. Slutsatsen var att Praktisk Solidaritets stöd av såväl fisk som kläder har fyllt angelägna behov bland flyktingarna men varit alltför otillräckliga i förhållande till behoven. Det gällde i synnerhet de sista åren då bidragen från Sida trappades ned. Totalt levererades under perioden 2 222 ton mackrill och 945 ton kläder.

FÖR HELA PERIODEN erhöll Praktisk Solidaritet cirka 47 miljoner kronor i bidrag från Sida för insatserna, vilka fördelades på mackrill 78 procent, kläder och skor 21 procent samt ett projekt som innebar att tillverka det västahariska klädesplagget melfa, 2 procent.

Mackrill lindrar undernäring

Bland de västahariska flyktingarna förekommer en utbredd felnäring och järnbrist. Den ranson av baslivsmedel som distribueras genom FN:s livsmedelsprogram World Food Programme (WFP) är ensidig,

otillräcklig och inte anpassad för långvarig konsumtion. Speciellt allvarligt är det att barnen växer upp på en så ensidig kost. Övrigt matbistånd som kompletterar WFP:s matkorg kommer främst från EU och består av färsk frukt och grönsaker.

FN:S SENASTE STUDIE "Nutrition Survey in the Saharawi Refugee Camps, Tindouf, Algeria", som presenterades 2017, framhåller betydelsen av mackrill som komplement till de basvaror som distribueras och betonar behovet av ytterligare animaliskt protein samt vikten av att sändningarna med livsmedel sker utan avbrott. 260 ton mackrill distribuerades under 2017.

Donerade kläder

Under 2017 genomfördes inga klädsändningar för allmän distribution till människorna i flyktinglägren. Däremot ingick vi ett nytt projekt tillsammans med vår partnerorganisation AFAPREDESA som mottog donerade kläder. Läs mer om projektet på sidan 6.

Distribution av melfor

Under året har ett mindre pilotprojekt pågått i lägren som syftar till att aktivera kvinnor. Genom produktion och försäljning av det traditionella klädesplagget melfa skulle inkomstkällor skapas för kvinnor samt täcka det behov av melfor som finns i lägren. Genom projektet har ett 20-tal kvinnor utvecklat kunskapen att framställa melfor. Den första delen av projektet syftade till att bistå särskilt behövande kvinnor i flyktinglägren med 2 500 melfor. Under den andra delen framställdes lika många melfor, men denna gång till försäljning. Endast ett mindre antal hade sålts vid årets slut, därför beslutades att även de resterande melforna skulle distribueras gratis till särskilt behövande.

Sahariska Röda Halvmånen

Sahariska Röda Halvmånen är en av Praktisk Solidaritets samarbetsorganisationer som är belägen i flyktinglägren i Algeriet. Den är precis som övriga Röda

Genom ett pilotprojekt har ett 20-tal västsahariska kvinnor utvecklat kunskapen att framställa melfor. Cirka 5000 melfor tillverkades inom projektet.

Korsets organisationer i världen oberoende och har ingen direkt koppling till den västsahariska staten.

IDEN AV SIDA beställda utvärderingen framhölls att Sahariska Röda Halvmånen har en väl utvecklad och fungerande organisation för distribution av förnödenheter i flyktinglägren.

PRAKTISK SOLIDARITET har uppmanat Röda Halvmånen att till Sida och den svenska regeringen föra fram deras önskemål vad gäller innehåll, inriktning och formerna för det fortsatta biståndet från Sverige.

VI HAR FRAMHÅLLIT till Sida att det konstaterande som EU:s biståndsorgan gjorde 2011 fortfarande gäller: "As long as the Sahrawi crisis will not be solved, it will be necessary to provide humanitarian assistance to the Sahrawi refugees. Therefore, for the time being, it is not possible to foresee an exit strategy." (ECHO)

AFAPREDESA

Det är väl dokumenterat att det i det ockuperade Väst-sahara sker allvarliga brott mot mänskliga rättigheter. Organisationen Association of the Families of Sahrawi Prisoners and Disappeared (AFAPREDESA) dokumenterar och kartlägger försvunna och fängslade västsaharier. De rapporterar om människorättsövergrepp till internationella organ och organisationer. De ger även rättslig rådgivning till västsahariska familjer vars familjemedlemmar fått utstå människorättsbrott.

UNDER 2017 inledde Praktisk Solidaritet ett nytt projekt tillsammans med AFAPREDESA i syfte att stärka västsahariska civilsamhällesorganisationer. Fokus har varit kapacitetsbyggande, projekthantering och kommunikation, samt att Praktisk Solidaritet ger praktiskt stöd gällande projekt och ekonomihantering. Praktisk Solidaritets Västsaharahandläggare var utstationerad i flyktinglägren under två månader och

arbetade utöver Praktisk Solidaritets makrill-projekt med AFAPREDESA.

UNDER ÅRET lastades två containrar med kläder till flyktinglägren som AFAPREDESA skulle hantera som pilotprojekt. Containrarna har kommit fram men är för närvarande lagrade i väntan på att några administrativa hinder ska lösas. Projektet innebär att kläderna ska säljas i lägren och att det ekonomiska överskottet används till AFAPREDESA:s projekt. Förhoppningen är att AFAPREDESA därefter ska kunna köpa fler containrar med kläder till subventionerade priser. Liknande pilotprojekt har tidigare genomförts i till exempel Angola genom organisationen ADRA.

Kunskapsutbyte i Sverige

I november och december anordnades en kurs/workshop för representanter från västsahariska organisationer i Sverige. Kursen arrangerades av Praktisk Solidaritet med stöd från Emmaus Stockholm samt från Emmaus Björkå och Västsaharisk Gemenskap i Sverige. Kursen varade i mer än två veckor och det var 11 västsahariska aktivister och representanter från fyra organisationer som deltog. De organisationer som deltog var AFAPREDESA från flyktinglägren, ASVDH och Equipe Media från det ockuperade territoriet, samt diasporaorganisationen Västsaharisk Gemenskap i Sverige.

RESULTATEN AV INSATSEN är ett mer ingående samarbete mellan flera organisationer där både Praktisk Solidaritet och Emmaus Stockholm har en viktig roll. Förtroende och utbyte av erfarenheter och kunskap är något som representanterna från organisationerna lyfte upp som särskilt värdefullt i utvärderingen som gjordes i samband med kursen.

ANGOLA

Angola är ett land rikt på naturresurser men med stora sociala klyftor. Landet var fram till nyligen en av världens snabbast växande ekonomier. Det är främst landets stora oljeexport som skapar tillväxt vilket innebär en känslighet för världspriset på olja. Tillväxten gynnar en liten elit medan fattigdomstalen är höga.

Landets moderna historia präglas av ett 27 år långt inbördeskrig, som inleddes med en militär invasion av den sydafrikanska Apartheidregimens politik. Sedan 2002 pågår en freds- och demokratiseringsprocess men åsikts- och pressfriheten är begränsad. På senare år har unga börjat protestera mot regimen och mot att landets resurser inte kommer alla till del.

Praktisk Solidaritet och våra medlemsorganisationer bistår våra samarbetsorganisationer i Angola med demokratisk, social, ekonomisk och miljömässigt hållbar utveckling. Stödet till gräsrotsorganisationen Action for Rural and Environmental Development (ADRA) i provinserna Huambo och Huila bidrar bland annat till bildandet av föreningar och föreningsråd på landsbygden som stöttar byborna att involvera sig i lokala utvecklingsprocesser.

Praktisk Solidaritet arbetar tillsammans med femton bondeföreningar i kommunerna Humpata och Gambos i provinsen Huila.

Projekt i Angola

Markrättigheter och egenmakt i Huila

I provinsen Huila stödjer Praktisk Solidaritet projektet "Markrättigheter för kvinnor i Huila – fortsättning". Projektet har som mål: "Ökad jämställdhet och ökad egenmakt för målgruppen som fått stärkt kapacitet och tillgång till resurser samt förmåga att delta och

inneha ledande positioner och ansvar i samhället i kommunerna Humpata och Gambos i provinsen Huila, Angola". Målgruppen består av femton bondeföreningar, elva i Humpata och fyra i Gambos, med totalt 621 personer.

VID STARTEN AV PROJEKTET genomfördes enkäter med målgruppen för att samla in information om bland

Sedan 2002 pågår en freds- och demokratiprocess i Angola. Men landet präglas fortfarande av en begränsad press- och åsiktsfrihet.

annat hur familjerna ser ut, vilka som arbetar, vilka som läser och skriver och hur många måltider de äter per dag. Informationen har varit viktig för att mäta framgångarna i projektet.

UNDER 2017 har arbetet med spargrupper prioriterats. Det är grupper av bönder i varje förening som får ett startkapital för att starta upp en verksamhet. Kapitalet roterar sedan till andra bönder i föreningarna. Det är både män och kvinnor som deltar och får möjlighet att förvalta föreningens sparkapital och starta egen verksamhet. 6 av 12 planerade spargrupper har redan startats. Spargrupperna och de kurser i ekonomisk

hantering i kooperativ som anordnats har blivit uppskattade av bönderna.

EN PRIORITET i projektet är att målgruppen ska få bättre och stabilare ekonomi. Mindre än 30 procent av familjerna har ekonomisk stabilitet i dagsläget. Med ekonomisk stabilitet menas att familjerna kan sälja sina produkter och äta två mål mat om dagen. Spargrupperna har kommit att bli effektiva när det gäller att ge stöd till bönderna att komma ut på marknaden med sina produkter. Men alla familjer i föreningarna har inte kommit in i det roterande sparandet än. I den här regionen av Angola är det inte ovanligt att

familjerna endast äter en måltid om dagen bland de fattigaste bönderna. Att familjerna ska få i sig två måltider om dagen är en viktig målsättning för projektet. I dagsläget saknas det stöd till jordbruket i Angola, vilket främst drabbar många barn som lider av undernäring.

BONDEFÖRENINGARNA har också stärkts genom att legalisering av föreningarna har gått starkt framåt vilket i sin tur underlättar legaliseringen av mark. Av de fyra bondeföreningarna som vid projektstart inte var legaliserade, har tre redan blivit det. Målet är att den sista föreningen blir legaliserad under 2018.

Bland kvinnor som behöver en deklaration om att de äger marken de arbetar på har det också gått framåt. Totalt har hittills 14 kvinnor i Humpata registrerat sin rätt till jord.

PROJEKTETS FOKUS på dialog med myndigheter har också gett resultat enligt projektteamet. De framhåller att de goda relationerna med myndigheterna skapar en nyfikenhet bland myndighetens representanter för frågor som engagerar bönderna och i vissa fall leder det till att byråkratiska processer snabbas på.

NÄR DET GÄLLER KVINNOR i ledande positioner finns det nu fem kvinnor som ordföranden i sina föreningar och åtta som samordnare. Andelen kvinnor i styrelserna har uppgått till 50 procent, även om det ofta handlar om att vara kassör, vilket traditionellt har varit en position reserverad för kvinnor. Även arbetet med alfabetisering har fortsatt under 2017. Målet är att minst 60 procent av kvinnorna i projektet slutför kursen. I slutet av 2017 hade 196 kvinnor avslutat hela alfabetiseringskursen. De 32 kvinnor som återstår kommer förhoppningsvis avsluta kursen under 2018.

PROJEKTTEAMET FORTSÄTTER även att arbeta med att ge bönderna kunskap om organiskt gödningsmedel som kan ge bättre grödor och som dessutom är gratis (istället för att bönderna skuldsätter sig för att skaffa kemiskt gödningsmedel). Kunskap om alternativa grödor som kan odlas när det är torrperiod, för att garantera att bönderna har mat även under den årstiden, förmedlas. Fokus har varit på cassava, en rotfrukt som är mycket tålig för all väderlek och kan garantera bra skörd. Cassava kommer ursprungligen från Brasilien och har nu spridit sig i norra Angola just för dess klimatanpassning och enkelhet att odla.

Arbetet för markrättigheter går framåt. Hittills har 14 kvinnor i kommunen Humpata i provinsen Huila registrerat att de äger marken de arbetar på.

Under 2016 kom det stora mängder regn i Huambo. Det ökade vattenflödet har under 2017 äventyrat produktionen av grödor som är en stor del av befolkningens inkomstkällor.

Fokus på jordbruk och kvinnors rättigheter i Huambo

Praktisk Solidaritet samarbetar med organisationen ADRA Huambo med projektet "Landsbygdsutveckling och organisationsstöd". Projektet har som mål att stärka målgruppens politiska deltagande, miljömedvetenhet och jämställdhet för att öka deras förmåga att delta i beslutsfattande rum, utöva rättigheter och främja integrerande lokal och hållbar utveckling i kommunerna Longonjo, Lepi och Chilata.

EN AV DE FÖRSTA AKTIVITETERNA var att presentera projektet för stödmottagare, lokala myndigheter och andra aktörer som samverkar inom kommunen. Dessa

institutioner mottog kontakten från ADRA på ett positivt sätt, vilket resulterade i en bättre förståelse för projektets mål och ansvaret för varje aktör som deltar i verksamheten. Det resulterade i ett större engagemang än förväntat från institutionernas sida i de mest relevanta aktiviteterna. Aktiviteterna innebar bland annat utbildningar, gemensamma möten och praktiska fältaktiviteter.

ÅRETS KLIMATFÖRHÅLLANDE var mycket varierande. Den stora mängden regn som kom under 2016 påverkade flödet av vatten i floderna under maj till september 2017, vilket äventyrade produktionen av de viktigaste grödorna som är grundläggande för inkomsterna. Klimatförändringarna är en stor utmaning

i arbetet för att fortsätta utvecklingen av miljöutbildningsverksamheten med medlemsorganisationerna och kooperativen, så att de kan anpassa de metoder som bidrar till bevarande av befintliga skogar, omplantering av skogar, liksom införandet av jordbruksmetoder som är mindre aggressiva mot miljön.

GRUNDSTUDIER har genomförts med fokus på de nuvarande jordbruksmetoderna, med inriktning på jordbruk som inkomstkälla för familjerna och med särskild tonvikt på kvinnor och mäns olika roller, resurser och representation. I projektet har målgruppen medvetandegjorts om den stora betydelsen jordbruksmetoderna har på produkternas kvalitet och konsumenternas hälsa liksom effekter på miljön. Den sistnämnda

omfattar kunskaper om gröna gödselmedel, kompostering som består av sönderdelat organiskt material för att producera material som är rik på matjord och en mängd olika näringsämnen, användning av naturliga bekämpningsmedel, skogsjordbruksystem och rationell användning av bevattning för att undvika skador på ekosystemet.

PROJEKTETS FÖRSTA ÅR bidrog till att 32 medlemmar i 14 föreningar och kooperativ installerade skogsjordbruk i sina produktionsområden. Det innebär trädodling i kombination med jordbruksproduktion. Trädodlingen motverkar nedbrytning av marken och en annan fördel är att virke och grödor senare kan bli en inkomstkälla. Av de bondeföreningar och kooperativ som projektet riktats till har 10 av 18 hittills visat förbättringar i deras organisationer och produktion. De organiserar månatliga planeringsmöten, betalar sina månatliga kvoter och utvecklar hållbara kollektiva och individuella jordbruksaktiviteter. I Catabola och Chilata har föreningarna skapat en grundläggande struktur, valt styrelser som inkluderar kvinnor och ungdomar och kunnat legalisera föreningarna. Företrädarna för 12 av de 18 föreningarna och kooperativen samlades i Sede, Lepi och Chilata för CACS-möten, som är ett forum där kommunledningen och det civila samhället möts för att diskutera lokala utvecklingsfrågor. Där har de framfört sin oro över bristande tillgång på insatsvaror för jordbruket, dåliga vägar, kompetensbrist hos lärare och bristande behandling i sjukstugorna.

UNDER 2017 utvecklades en gemensam plattform på Google Drive för att säkra att Praktisk Solidaritet och ADRA Huambo har tillgång till samma dokument och information om det gemensamma projektet.

"Genom det stöd som ADRA ger till föreningarna får jag också vara med och lära mig nya sätt att odla ekologiskt och att arbeta tillsammans med andra.

Förändringen för mig är att jag nu har fått ny kunskap om odling som jag också kan lära mina barn. Fast vi ännu inte skördat vet jag att majsens kommer att bli bra det här året.

Detta är väldigt viktig för mig, eftersom jordbruket är det som ger min familj försörjning. Projektet bidrar mycket till detta."

Salomé Angela Fernanda Francisca
från Catchissome / Catabolaw

Praktisk Solidaritets projekthandläggare Linda Johansson besöker partnerorganisationen ADRA i Huambo.

COLOMBIA

Inbördeskriget i Colombia har pågått i mer än 50 år och utgörs av strider mellan armén, vänstergerillorna och paramilitärerna. Våld mot civilbefolkningen har använts som strategier i konflikten av samtliga parter och de har alla stått för grova kränkningar av mänskliga rättigheter.

Striderna har lett till att miljoner colombianer har tvingats fly från sina hem. Utöver striden mellan vänster- och högerkrafter har Colombia utbredda problem med narkotikahandel. Narkotikahandeln hänger tätt samman med inbördeskriget eftersom att en stor del av pengarna från droghandeln går till att finansiera de stridande parterna.

PRAKTISK SOLIDARITET och medlemsorganisationerna har samarbetat med organisationer i Colombia sedan 2017. I dagsläget är stödet inriktat på att inkludera ett genusperspektiv i fredsprocesserna, samt att utarbeta ett hållbart och hälsosamt arbetssätt för försvarare av mänskliga rättigheter.

Människorättsförsvarare i staden Cali har fått stöd i att implementera ett genusperspektiv i fredsarbetet och att bättre hantera den emotionella hälsan som ofta blir lidande i en människorättsförsvarares arbete.

Projekt i Colombia

Kvinnors roll i fredsprocesser

I Colombia stödjer Praktisk Solidaritet projektet "Fredsbyggande med genusperspektiv: för fred och en kultur med respekt för mänskliga rättigheter" i staden Cali. Projektet drivs av vår partnerorganisation

Corporación para el Desarrollo Regional (CDR). Projektets mål är att människorättsförsvarare, som är civilsamhällets främsta aktörer i det lokala fredsbyggandet, ska stärkas i sin roll och bli bättre rustade på två olika punkter: att implementera ett genusperspektiv

Hot om våld, press från samhället och familjen är vanliga bieffekter av arbetet som MR-försvare.

I tre av staden Calis kommuner har Praktisk Solidaritet arbetat med att förankra ett genusperspektiv i arbetet för en varaktig fred.

i fredsarbetet och att bättre hantera den emotionella hälsan som ofta blir lidande i en människorättsförsvarens arbete.

I TRE AV STADEN CALIS kommuner har vi arbetat med att förankra ett tydligt genusperspektiv i arbetet för att bidra till en varaktig fred. En fred grundad på respekt för både kvinnors och mäns rätt att leva ett liv fritt från våld. Med projektet vill Praktisk Solidaritet åstadkomma en debatt om genusfrågor i det lokala fredsbyggandet. Under året har 23 människorättsorganisationer utbildats i hur genusperspektivet införs i det fredsbyggande arbetet och i uppföljningen av fredsavtalet mellan de tidigare stridande parterna i landet. 11 organisationer har påbörjat eller redan gjort en verksamhetsplan som inkluderar genusperspektivet i sitt arbete. Det har också fört med sig att det har arrangerats fler aktiviteter som involverar

kvinnors och flickors rättigheter och vikten av representation i kommunerna. Projektet har visat att det finns såväl intresse som behov av detta.

VÅR MÅLGRUPP brukar ses som de som kämpar för andras rättigheter. Men CDR tillsammans med andra MR-organisationer i staden identifierade ett behov av att någon också skulle "kämpa" för MR-försvarens genom att ge dem bättre kunskaper i hur de kan hantera den stress och psykiska påfrestning som kommer med deras arbete. Hot om våld, press från samhället och familjen är vanliga bieffekter av arbetet som MR-försvare. Syftet är att MR-försvarens ska må bättre samt bli effektivare aktörer i arbetet för en varaktig fred. Deltagarna identifierade de största förändringarna på ett individuellt plan och inom sin egen familj, samt hur de förhåller sig till sin familj. Det är viktigt eftersom just familjens

påtryckningar är källan till mycket stress för speciellt kvinnor som är MR-försvare. Projektet har stärkt målgruppen med kunskaper om genusperspektiv och kännedom om och hantering av emotionell stress och hälsa.

VID STARTEN och i slutet av projektet användes enkäter för att kartlägga MR-försvarens erfarenheter och upplevelser av stress, vilka stresskällor det finns och hur de skiljer sig för män och kvinnor, hur de hanterar stressen och vilket stöd de får från sina organisationer. Resultatet var bättre än väntat då 80 procent av MR-försvarens angav att de hade bättre kunskaper om ämnet emotionell hälsa för att kunna hantera sitt eget mående. Projektet har också tagit fram ett kit med flera små publikationer om emotionell hälsa och metoder för att hantera arbetsrelaterad stress speciellt anpassade för MR-organisationer.

FÖRVALTNING

Praktisk Solidaritets styrelse består av två representanter från varje medlemsorganisation. Organisationer som har observatörsstatus har rätt att ha en representant i styrelsen. Representanterna ska löpande informera sin organisations styrelse om projekt och aktiviteter där Praktisk Solidaritet medverkar.

Styrelsen har under 2017 haft sju protokollförda möten exklusive årsmötet. Arbetsutskottet har haft två sammanträden. Årsmötet för 2017 hölls i Österfärnebo den 18 juni.

PRAKTISK SOLIDARITET är en organisation som strävar efter mångfald och en jämn fördelning mellan kvinnor och män i olika åldrar och med olika etniska bakgrunder.

Styrelse

Ordförande: Anders Jansson från Brödet & Fiskarna. Vice ordförande: Rafael Carrillo från Emmaus Gävleborgs Bistandsgrupp. Sekreterare: Marie Nybäck från Emmaus Stockholm. Vice sekreterare: Sari Jacobson från Brödet & Fiskarna. Kassör Juan Obregón från Emmaus Stockholm och ledamot Magnus Haukland från Emmaus Gävleborgs Bistandsgrupp.

Arbetsutskott

Praktisk Solidaritets styrelse har ett arbetsutskott som sammanträder mellan styrelsemötena och därmed säkerställer framåtskridandet i olika projekt och proces-

ser. Arbetsutskottets uppgifter har varit att fokusera på det internationella arbetet och organisationens stöd till Angola, Colombia och Västsahara. Utskottet har också arbetat med den interna organisationsutvecklingen. Utskottet har utgjorts av Anders Jansson och Juan Obregón från styrelsen samt Gerardo Lizano från kansliet. Gerardo Lizano har haft rollen som sammanställande.

Kansli

På Praktisk Solidaritet är det Gerardo Lizano som är kansliansvarig. Under 2017 har Joanna Castro, Juan

Obregón, Linda Johansson, Marie Nybäck och Tommy Andersson arbetat på kansliet..

Ansvarsfördelning

Ansvarig för materialsändningar: Gerardo Lizano. Ansvariga för projekt i Angola och Colombia: Joanna Castro, Linda Johansson. Ansvariga för projekt i Västsahara: Tommy Andersson och Juan Obregón.

ANSVARIG FÖR den allmänna administrationen: Marie Nybäck. Ansvarig för ekonomi: Juan Obregón. Ansvarig för kansli: Gerardo Lizano. Bokföring och redovisning har ombesörjts av Helena Kallstenius från Megiston Redovisning AB. Som auktoriserad revisor har Praktisk Solidaritet anlitat Lena Johnson från revisionsbyrån Grant Thornton AB.

Medlemsavgift

Medlemsavgiften har för 2017 varit 50 000 kronor per medlemsorganisation. Medlemsavgifterna har främst använts till allmänna administrationskostnader.

Verksamhetsbidrag

Brödet & Fiskarna, Emmaus Gävleborgs Bistandsgrupp och Emmaus Stockholm har vardera inbetalat 200 000 kronor i verksamhetsbidrag för 2017. Verksamhetsbidraget går till administrationskostnader inom projekten som ej täcks av finansieringen från Forum Syd och Sida.

ORGANISATIONSUTVECKLING

1. Policydokument

Praktisk Solidaritet har under året arbetat med att förbättra strukturerna inom organisationen för att skapa en bättre arbetsmiljö. Organisationen har systematiskt gått igenom och uppdaterat styrdokument.

2. Sociala medier

Under 2017 var Praktisk Solidaritet aktiva på Facebook, Twitter och Instagram.

3. Kurser och seminarier

Kanslipersonalen har under året deltagit i kurser och seminarium som gett ökad kunskap och nödvändig vidareutveckling. Praktisk Solidaritet har också givits

möjlighet att under kurserna och seminarierna dela med sig av de kunskaper organisationen innehar.

4. Samverkan

Praktisk Solidaritet har under året haft ett gott samarbete med bidragsgivarna Sida och Forum Syd. Praktisk Solidaritet är bland annat medlem i Forum Syd, Ideell Second Hand och Concord Sverige.

5. Insamling

Under 2017 har organisationen initierat diskussioner om huruvida Praktisk Solidaritet ska öka samarbetet mellan medlemmarnas insamling av begagnade kläder för att bli effektivare, minska kostnader och

öka insamlingen. Under året har tre samordningsmöten hållits.

Slutord

Praktisk Solidaritet har under året verkat för att stärka våra samarbetspartners i Syd. Det har omfattat såväl humanitära insatser som utvecklingsprojekt med inriktning på mänskliga rättigheter, jämställdhet och rätten till mark. Praktisk Solidaritet har som mål i alla projekt att arbeta för allas rätt till självförsörjning och förbättrade levnadsvillkor.

Tack till er som stödjer vårt arbete för en mer solidarisk och hållbar värld!

Verksamhetsberättelse 2017

Text: *Gerardo Lizano, Joanna Castro, Juan Obregón,
Linda Johansson, Caroline Nord*

Bild: *CDR, Joanna Castro, Linda Johansson, Juan
Obregón m.fl.*

Grafisk form: *Kalle Johansson*

Kontakt:

Adress: *Vretensborgsvägen 6, 126 30 Hägersten*

Tel: *0046 - 70 352 99 81*

E-post: *info@praktisksolidaritet.se*

Webb: *www.praktisksolidaritet.se*